

KONCERNOVÉ PRÁVO

Mgr. Ing. Martin Štěřba

ZÁKLADY

- Co je to Koncern?

sdužení podniků z různých odvětví, koncernový podnik zastřešuje různé aktivity a produkuje různé výrobky.

- Co je to Holding?

jedna společnost řídí ty ostatní, skrze majetkové podíly.

DRUHY KONCERNŮ

Podle vzniku

- Faktický
- Smluvní
- Zfúzovaný

Podle směru vzniku

- Vertikální
- Horizontální
- Laterální

Podle stylu řízení

- Čistý
- Smíšený
- Finanční
- Manažerský
- Správní

Podle řízení

- Jednostupňový
- Vícestupňový

Podle vlivu

- Podřízený
- Nepodřízený

KONCERNOVÉ PRÁVO

- upraveno v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech
- upraveno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon o obchodních korporacích rozlišuje **tři stupně** podnikatelských seskupení:
 - 1) ovlivnění,
 - 2) ovládnutí,
 - 3) řízení (koncern).

KONCERN FAKTICKÝ

- vzniká na základě ovládnutí,
- jedna společnost ovládá druhou,
- jednoduchý x kvalifikovaný

KONCERN VERTIKÁLNÍ A HORIZONTÁLNÍ

- **vertikální:** jedna nebo více ovládaných společností pod jednotným řízením ovládající společnosti
- **horizontální:** seskupení společností ve stejném odvětví, či pokud mají stejné stupně výroby

KONCERN NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ

- **národní:** řídí se národním právem daného státu
- **mezinárodní:**
 - sdružují společnosti z různých zemí Evropského společenství,
 - sdružují společnosti z různých zemí mimo ES,
 - sdružují společností jak ze zemí ES, tak ze zemí mimo ES.

JEDNOTNÉ ŘÍZENÍ V KONCERNU

- závisí na mnoha faktorech:
 - charakter výroby,
 - krátkodobé a dlouhodobé finanční situace (centralizace, decentralizace),
 - závažnost a dlouhodobost opatření (investice, modernizace, specializace, marketing),
 - přístup managementu k řízení,
 - chování konkurence.

KONCERNOVÉ CÍLE

- Udržet a zlepšit postavení na trzích, dále mít dobré teritoriální rozmístění.
- Usilovat o co největší konkurenceschopnost. Jak v cenách, nákladech, produktivitě, v platebních a dodacích podmínkách, v servisu a dalších oblastech.
- Co největší kapitálové využití, které podnik zadržuje ve svém hmotném a nehmotném majetku, zásobách a především v pohledávkách. A tím snížit jak potřebu nového kapitálu, tak i snížit vážené průměrné náklady na kapitál (WACC).
- Dosahovat vysokého zisku, být rentabilní, likvidní a mít pozitivní cash-flow, s vynikajícími dopady na tržní cenu akcií.

HOLDINGOVÉ CÍLE

- Mitigace rizik
- Optimalizace (daňových) nákladů
- Optimalizace finančního řízení
- Zlepšení image skupiny
- Zlepšení bonity skupiny
- Využití přeshraniční regulace
- Optimalizace kapitálového řízení
- Kontinuita řízení aktiv

PODNIKATELSKÁ SESKUPENÍ

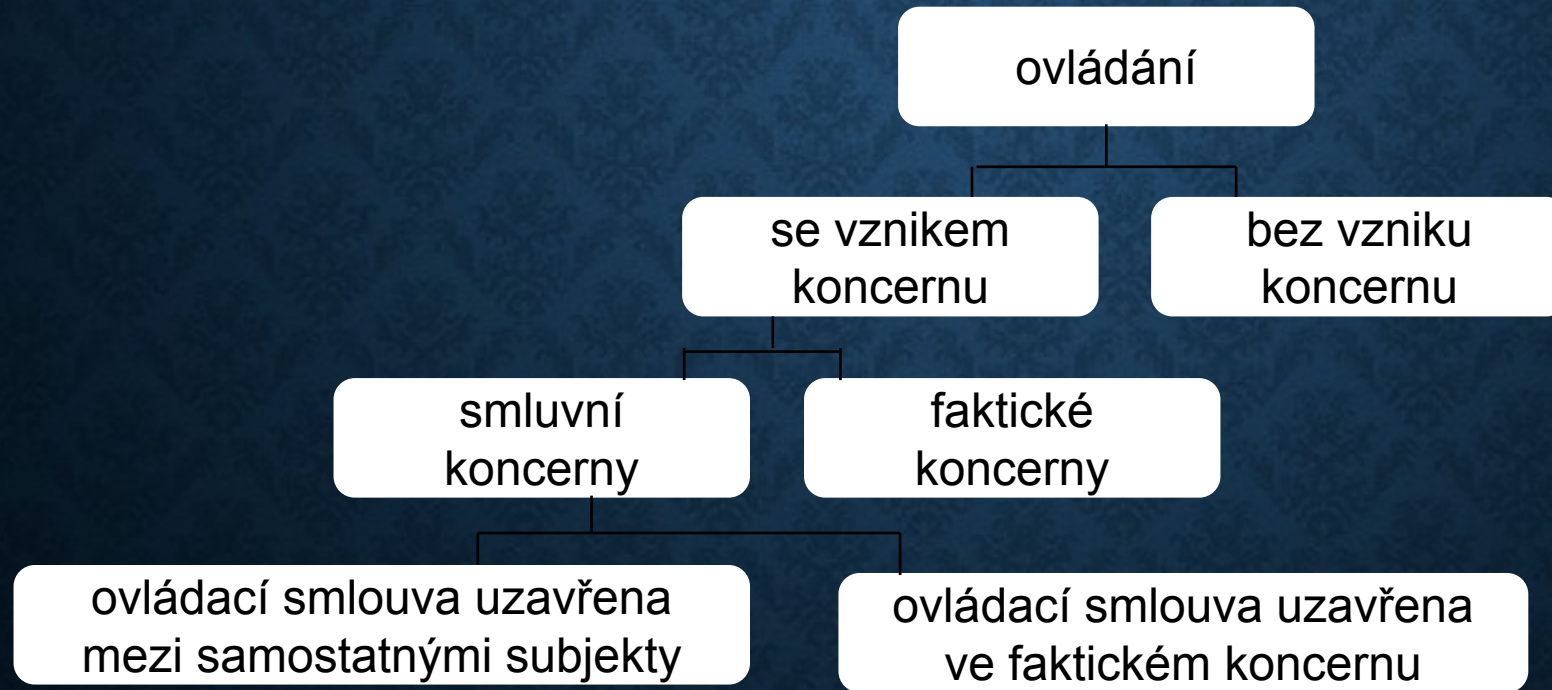
- Společnosti, které mají mezi sebou vzájemné vztahy.
- Seskupení, v němž jeden subjekt ovládá, kontroluje a usměrňuje jiný subjekt pomocí svého podílu na ovládaném subjektu, přičemž oba subjekty jsou z hlediska vlastního právního postavení zcela samostatnými osobami.
- Podnikatelské seskupení je bráno jako legitimní nástroj podnikatelské struktury, který by měl sloužit k lepší efektivnosti (řízení) podnikání skupiny a také ke snižování jejích nákladů.

OVLIVNĚNÍ

- Může se jednat o jednorázové ovlivnění.
- Každý, kdo pomocí svého vlivu v obchodní korporaci, bez zřetele k tomu, jaký vztah k ní má, ovlivní její chování nebo chování jejích společníků, odpovídá za újmu, která v souvislosti s jeho jednáním této obchodní korporaci nebo jejím společníkům vznikla.
- Vlivná osoba ručí věřitelům ovlivněné osoby za splnění těch jejich pohledávek, které ovlivněná osoba nemůže v důsledku ovlivnění zcela nebo zčásti splnit.

OVLÁDÁNÍ

- umožňuje z právně samostatných subjektů vytvořit řízený celek

OVLÁDAJÍCÍ A OVLÁDANÉ OSOBY

- zákon o obchodních korporacích definuje: „Ovládající osobou je osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Ovládanou osobou je obchodní korporace ovládaná ovládající osobou.“
- Odpovědnost má ovládající osoba, která významným způsobem ovlivní chování ovládané osoby a to takovým způsobem, že ji způsobí újmu.

JEDNÁNÍ VE SHODĚ

- je jednání dvou nebo více osob nakládajících s hlasovacími právy za účelem ovlivnění, ovládnutí nebo jednotného řízení obchodní korporace.
- Osoby jednající ve shodě jsou vždy:
 - ovládající osoba a jí ovládané osoby,
 - právnické osoby a členové jejího statutárního orgánu,
 - vlivné a ovlivněné osoby,
 - korporace jako s. r. o., v. o. s. a jejich společníci dále k. s. a její komplementáři,
 - osoby, které uzavřely dohodu o výkonu hlasovacích práv,
 - osoby blízké dle občanského zákoníku.

SHAREHOLDER VALUE

- hodnota je součtem všech strategických rozhodnutí, které ovlivňují schopnost podniku efektivně zvyšovat množství svého volného cash flow v průběhu roku.
- Praktické vyjádření konzervativního monetarismu s jeho zbožňováním peněz, volného tržního mechanismu bez zásahu států, individuálního vlastnictví a celkového individualismu ve společnosti.

STAKEHOLDER THEORY

- Podnik nemůže plnit pouze cíle a zájmy vlastníků jako u předchozí teorie, ale musí zainteresovat cíle a zájmy jak investorů, tak i zaměstnanců, odborů, věřitelů, vlády, zákazníků, dodavatelů a odběratelů.
- koncepce symbiózy nebo kooperační žití

VÝHODY A NEVÝHODY KONCERNU

- Povinnost uveřejnit existenci koncernu na internetových stránkách všech členů koncernu.
- Výjimka z přímé povinnosti úhrady újmy, jak ji vyžaduje § 71 ZOK.
- Zákon nestanoví pevnou dobu pro vyrovnání újmy, jak je tomu v § 71 ZOK.
- Újma může být vyrovnána i formou přiměřeného protiplnění nebo jinými prokazatelnými výhodami, které řízené osobě plynou z členství v koncernu, tj. není nutné hradit újmu uvedením do předešlého stavu, případně v penězích.

UDÍLENÍ POKYŇŮ V RÁMCI KONCERNU

- řídicí orgán může udělovat orgánům řízení osoby pokyny týkající se obchodního vedení, jsou-li v zájmu řídicí osoby nebo jiné osoby, se kterou tvoří řídicí osoba koncern,
- pokyn nemusí být pásemný,
- řídicí osoba má právo a nikoli povinnost udělovat řízené osobě pokyny a je jen na jejím podnikatelském uvážení, zda této možnosti využije či nikoliv,
- orgán řízené osoby nemá právo udělení pokynů vyžadovat.

KONCERN DLE REGULACE EU

- není jednotná regulace koncernu,
- EU disponuje řadou dílčích norem,
- záměr posílení práv společníků a třetích osob.

ZPRÁVA O VZTAZÍCH MEZI ČLENY PODNIKATELSKÉHO SESKUPENÍ

- správní orgán je povinen do 6 měsíců od skončení účetního období vypracovat písemnou zprávu o vztazích mezi členy podnikatelského seskupení za uplynulé účetní období.
- ve zprávě se uvede:
 - organizační struktura,
 - role ovlivněné nebo řízení osoby,
 - způsob a prostředky ovlivňování nebo jednotného řízení,
 - přehled jednání učiněných v posledním účetním období, která měla za následek vznik újmy a která byla učiněna na popud vlivné nebo řídicí osoby, a významné skutečnosti rozhodné pro posouzení této újmy, případně jejího vyrovnání.

STRATEGICKÉ ALIANCE

- Trust
- Joint-venture
- Zájmové sdružení právnických osob
- Koncern
- Holding
- Syndikát
- Kartel
- Konsorcium

JAK SE STAVÍ HOLDING

1. Rozdělit společnosti v holdingu podle typu činnosti – diverzifikace rizik a efektivita řízení
2. Vhodná vlastnická struktura – daňová optimalizace, přístup k veřejným zakázkám, zastížení skutečných vlastníků, ochrana majetku
3. Využití holdingové „supermatky“ – daňová optimalizace, volba sídla a jurisdikce
4. Tvorba holdingové strategie – pro celek i jeho části
5. Finanční rezervy – existence dostatečně velkých finančních rezerv na případné obrany při napadení supermatky, nebo významného finančního zdroje – pro případ pokusů o převzetí skupiny
6. Vhodné rozdělení pravomocí, informací a kontroly – výběr vhodné právní formy jednotlivých částí holdingu
7. Výběr vhodných manažerů – loajalita a kompetence
8. Práce s kapitálem a nastavení finančních toků – optimalizace finančního řízení – Struktura musí být postavena tak, aby kapitál mohl rychle a levně proudit na místa aktuální potřeby, ať už z důvodu rychlé obrany nebo nové příležitosti.
9. Výběr a využití ochranných prvků – Každá struktura podléhá rizikům a pro jejich snížení lze využít celou řadu ochranných prvků (předkupní práva, zajištění, opční smlouvy atd.), které umožní „znehodnotit“ (snížit atraktivitu) majetek pro případného útočníka.
10. Flexibilita důležitých prvků – Dlouhodobá životaschopnost a obranyschopnost
11. Nastavení vnitřních sebekontrolních pravidel – pravidelné vyhodnocování výkonnosti jednotlivých částí skupiny, dodržování strategie a přijímání nových prvků. Zároveň vyhodnocování vnějších prvků, a úprava struktury i skupiny i právních forem.